۵۴ نچی. ۱۳۲۴ سنه. ۱۱ شوال چهارشنبه. ۱۹۰۶ سنه. ۱۵ نویابر. № 54

یولدز

ГАЗЕТА
„Юлдузъ“
Цѣна 3 руб. на годъ.
Редакція и Контора:
Казань, номера «Сарай» № 1.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ“
Russie, Kazan, redaction
„Julduz“.
Плата за объявленія:
(25) и (15) коп.

گازیته‌نڭ بهاسی:
برسنه‌اوچون (۳) صوم، آلتی آی
اوچون (۲) صوم، اوچ آی
اوچون (۱) صومدر.
اداره‌سی پچان بازارنده (سرای)
مسافرخانه‌سنده ۱ نچی نومرده‌در.
محررینی هر کون کوندز ساعت
(۱۱) ده اداره‌ده کورمك ممکندر.
محرر وناشر: احمدهادی مقصودی.
سرکاتب ومدیر: علی‌اصغر کمال‌الدینف.

نکواری موجب اولمایان مقاله‌لر ممنونیت ایله قبول ایدلورلر. درج ایدلمه‌ین مقاله‌لر حقنده جواب ویرلمز واشنکا قبول ایدلمز.

برنسخه‌سی (۵) تیینلر. هفته‌ده اوچ مرتبه چغاچق ادبی، فنی، معاشی وسیاسی جریدهٔ ترکیه‌در. اون نسخه‌سی (۳۰) تیینلر

قشقی سیرک = آت اویونی
ارمیتاژ باقچه‌سنده

بوکون اوچ آتدیلینیه‌ده **بیك گوزل اویونلر اوینالاچاق هم آقچه‌سز هدیه‌لر** بیرله‌چکدر. سیرککه کرگان وقتده هر بر بیلیتکه اورنینه قاراب بردن باشلاب اون آلتیغه‌قدر کانترامارکه‌لر بیرلوب‌شول کانترامارکه‌لر بوینچه بختینه چقغان بوله‌کلر ئلاشونه‌چکدر. هدیه‌لرنڭ اونیسی یکرمی بشر تیینلك اونیسی ایللیشر تیینلك، دورتیسی برر تنکه‌لك برسی ایکی صوم ایللی تیینلکدر. **ایڭ زور هدیه اون ایکی صوم قیمتنده کموش قوین ساعتیدر.** اوینغه هر بر اوینچیلر اشتراك ایده‌چکلردر. اوین ساعت سکز یارمده باشلانور.

اورنلرنڭ بهالری: دورت کشیلك لوژا ۵ صوم ۴۰ تین اوچ کشیلك لوژا ۴ صوم ۴۰ تین برنچی رد ۱ صوم ۶۰، ایکنچی رد ۱ صوم ۲۵، اوچنچی رد برصوم دورتنچی رد ۷۵ تین ۵ نچی رد ۵۰ تین گاللیریه ۲۵ تین.

یورت خواجه‌لری.

روسیه‌ده تورلی قسولرنڭ، هر تورلی صنف اهالیگه جبر وضرری تیدیکی گازیته‌لرده کوب یازلدی. اشچی خلق واول خلقی حقنده هر گازیته‌ده بر نیچه مقاله همان یازلمقده‌در. روسیه اچنده ایڭ فقیرلر وایڭ مجبورلر مذکور ایکی طائفه اولدیغندن بونلر حقنده نی قدر یازلسه‌ده آزدر. چونکه اش فقط یازلمقده دگل، بلکه بوطائفه‌لر اوچون بالفعل بر فائده ویاردم قیلنوده‌در. حال بوکه میدانده بالفعل هیچ کم اوچون یاردم ومنفعت هنوز یوقدر.

البته همان یازلمالی حاضر تأثیری کورنمه‌سه‌ده، صوڭره بر تأثیری اولور. طاما طامچی‌ده طاشنی اویادر. لکن بو مقاله مذکور فقیر طائفه‌لر حقنده توگل، بلکه یورت خواجه‌لری حقنده‌در. بونلر ایسه، آزمی کوبمی بر درجهماللی حساب قیلنورلر. چونکه شهرلرده هر یورتنڭ قیمتندن آرتق بها ایله زالوك ومرهون ایدکندن هیچ کمنڭ خبری یوقدر. بوسرنی یورت خواجه‌لری‌ده هیچ کمگه سویله‌مسلر. رهن مسئله‌سینی یاشرن طوتمق رباچیلرنڭ‌ده کسبلری تلی طورغان تدبیرلردندر.

یورت خواجه‌لرینی یورتسزلر عموما حسد قیلورلر. فاتیرده طوروچیلر یورت خواجه‌سینڭ دائمی دشمانلریدرلر. فاتیرچیلر بیش آلتی آی توله‌میچی تورلی حیله‌لر ایله یورتده طورا آلورلر. یورت خواجه‌سی استراخاوای نالوك پروسینت. عمارت وتطهیر اوچون آقچه‌غه آه ایتوب یورگان زمانده عموما قوانورلر.

لکن حاضرده بوکونلرده روسیه‌ده یورت خواجه‌لرینی قزغانوچیلرده بولا باشلادی. بوقارده‌غی مسئله‌لر اوچون توگل، بلکه حکومت طرفندن تورلی قسولر بولو جهتندن. پیتربورغ گازیته‌لرندن بری‌باش مقاله‌سینی اوشبو مسئله‌گه حصر قیدمش. شدتلی صاقلاو نظاملری یورتلگان شهرلرده یورت خواجه‌لرینڭ پالیسه طرفندن کورگان مجبوریتلری قزغانماسلق توگلدر. بعض شهرلرده گنیرال گوبیرناطورلار هر یورتنڭ قاپقاسینه قیوچی (دڤورنیك) وایشگی توبینه بواب (شویتسار) قویو وتونسنه خصوصی قاراولچی یاللاو ایله تکلیف قیلغانلر ایمش. بیسلیت پاسپورت بلاسی ینه معلوم. آندن باشقه یورت خواجه‌سی فاتیرنده طوروچیلرنڭ هر بر حالینی اشپیون کبی تیکشروب طورورغه تیشلی. فاتیرچی یورتینه شبهه‌لی برنرسه آلوب قایتسه، شول ساعت اشپیون کبی پالیسه‌گه باروب خبر بیرورگه تییشلی. کوز کوننده فاربوز فاون آلوب قایتوچیلر حقنده یورت خواجه‌لری بومبا دیوب تورلی شبهه‌لرگه کیلدکلری وبو خصوصده نی قدر نزاعلر چقدیغی لیکی‌کو گازیته‌لرنده بیك کوب یازلمش ایدی.

بو نظاملر خصوصنده کیمچیلك قیلغان خواجه‌لرنی گوبیرناتورلر (۳) مڭ صومغه قدر اشتراف توله‌تو ایله قورقتالر. حال بوکه شهرلرده اوچ یوز صوملق یورتلرده بیك کوب بوله‌در.

تیفلیس شهرنده بوش طورغان بر یورتنڭ بر نرسه شارتلامش ایکان خواجه‌سی میلوفنی عیبلی قیلوب اوچ مڭ صوم توله‌رگه حکم ایتمشلر. حال بوکه میلوف اوزی شهرده اوك یوق ایکان. پیتربورغده کیدرین یورتنده یالغان پاسپورت ایله طوروچیلر طابلغانی اوچون خوجه‌سینی بیش یوز صوم توله‌رگه حکم ایتمشلر.

بو حاللری اوچون یورت خواجه‌لرینی‌ده قزغاناسلق توگلدر. چونکه بوندای قاتی حکملر یورت خواجه‌لری اوچون بیك آغردرلر. بو قسولر ایله حکومت وپالیسه دشمانلرینی کیمتمکچی بولادر. حال بوکه بو اشلر یورت خواجه‌لری ایله مامور آراسنده دشمانلق آرتوغه سبب بولادر بونڭ نتیجه‌سی ایسه ینه معلومدر.

تعلیم بابندن.

اوفا ولایتندن یازدقلرینه قاراغانده بر قریه‌ده بریاش امام مکتب آچوب (۷۰) قدر شاگردکه ترتیب ایله تعلیم قیلا باشلامش اوقورغه، یازارغه اویره‌تمش، اعتقاد، عبادات ومعاملات احکامینی بلدرمش. ایکنچی محله‌نڭ امامی اصول جدیدکه بیك خلاف کشی ایمش. همان خلقغه زارلانمش. آنڭ سوزینه قاراغانده اصول جدید شریعتکه‌ده حکومتکه‌ده خلاف ایمش. چونکه آنده استانبولده باصلغان قرآن اوقولا ایکان. بونڭ سوزلری پیسرلر استانوویلر آرقلی بولمق کیره‌ك، بارا طورغاچ زیمسکی ناچالنیك‌که‌ده ایشتلمش. امتحان بولاچق کونده بو مکتبکه زیمسکی ناچالنیك‌ده کیلمش. ناچالنیك کشینڭ بلکه حکومتکه خلاف بولغان اشنی تفتیش قیلو فکری‌ده بولمشدر، لکن دقت قیلمق کیره‌ك. بو ناچالنیك اوزی‌ده مسلمان کشی. امتحان مجلسی قورلمش. بالالردن هر بر درسلری صورالمش. شاکردلر بیك گوزل جوابلر ویرمشلر. زیمسکی ناچالنیك بو حالدن بیك ممنون بولوب بالالرغه بیك کوب هدیه‌لرده بیرمش: «حاضر ایکنچی محله ملاسینڭ یمان کورگان مکتبینی کوردك. ایمدی آنڭ یاخشی مکتبینی کورمك کیره‌ك.» دیمش. صوراشدقده معلوم بولمش‌که اول بیچاره‌نڭ مکتبی هیچ

یولدز کتبخانه‌سی

یولدز کتبخانه‌سنده مکتب ومدرسه‌لر اوچون اوشبو کتابلر صاتلمقده‌در: معلم اوّل (۹ نچی طبع) (۸ تیین)، معلم ثانی (۷ تیین)، قرائت قرآن (۷ ت)، مشق خط (۷ ت)، عقائد (۵ ت)، طهارت (۵ ت)، نماز (۵ ت)، جماعت (۵ ت)، روزه، زکات وحج (۵ ت)، هلال (۸ ت)، شریعت (۲۰ ت)، عقائد منظومه (۵ ت)، عبادات اسلامیه طبع ثالث (۳۰ ت)، میراث ومقاسمه (۱۰ ت)، انباء الانبیاء (۳۰ ت)، دروس شفاهیه طبع ثانی (۷۵ ت)، استفتاح طبع ثانی (۳۰ ت)، استکمال (۳۰ ت)، قوانین نحویه طبع ثانی (۲۰ ت)، میزان الافکار منطق جدید (۴۰ ت)، ترجمان روسی (۲۰ ت)، متحرك الفبا (زور زور حرفلر) (۴۰ ت).

ادریس: قزان ریداکسیه „یولدز“.

صباح کتبخانه‌سی

۱۹۰۶ سنه ۱ نچی اوکتابرده آچلدی

قزانده پچان بازارنده „بلغار“ نومرلری یورطنده

کتبخانه‌مزده صاتولمقده اولان کتابلر:

مراد سلیمق . . . ۱۰ تین
محروسه خانم . . . ۱۰ „
۱۹۰۷ سنه ایچون دیواری کالیندار ۲۰ „

پوچطه مصارفی آلوچیدن.
کتابچیلرغه بیوك اکرام!

مفصل اسامی کتب، هر کمگه بلا بدل یباریلور.
تیلیگرام وخط ایچون آدرس: Казань, книгоиздательство „Сабахъ“

یوق ایمش. محله بالالری‌ده بو محله گه کیلوب اوقومقده ایمشلر.

مجلسده حاضر بولغان کشیلر منکر ملانڭ حسد وشکاتینڭ سرینی هر برسی آڭلاب تعجب ایتمشلر.

جمعیتلر.

باکونڭ قارتلری، علما ومعتبرانی شهرلرنده‌گی مسلمانلرنڭ اخلاقلرینی توزه‌تورگه طرشمق اوچون (هدایت) اسملی اشکاره بر جمعیت یاصادیلر. اوقوغان غیرتلی یاشلری ارمنیلرنڭ ظلمینه قارشی طورمق اوچون (دفاع) اسمنده یاشرن بر جمعیت یاصادیلر.

باشقه اسلام شهرلرنده نیندی جمعیتلر یاصادیلر؟ بوڭا جواب مشکلدر. قایسی جمعیتلرنی بوزماقچی بولدیلر؟ دییوب صورالسه، جواب بیك کوبدر.

بر شهرده‌علما جمعیتینی طاراتدیلر، شاکردلر جمعیتنی بوزدیلر، اتفاق مسلمین حزبینی بوزماقچی بولوب قیلنالر. جمعیت خیریه‌ده بتسون دییوب آقچه بیرمیلر. آنی گویا بر جمعیت شریه گمان قیلوب یامانلیلر. خیر، جمعیت شرقیه اسمنده بر قرائت خانه یاصالورغه اجتهاد ایدلمکده ایمش. بعض فهمسزلر آنی‌ده طوماس بورون یامانلرغه کرشمشلر. اداره‌مزگه معلوم ایدلدکینه نظراً بو جمعیت شرقیه‌گه خاتون قزکرو، وآنده اچملك استعمال قیلو، کارتا اریناو مطلقا ممنوع بولاچق.

بو ماده‌لر نظامنامه‌لرینه واوسطافلرینه یازلمشدر. لکن نادان میشرنڭ نظامدن ونظامنامه‌دن خبری وارمی؟ آنڭ اوز زاکونی اوزینه، آغزینه کیلگانینی سویلی بیره. آغزی آرماغان کشی سویله‌سون. بوندن قرق ایللی سنه مقدم چن بازارنده چایخانه هیچ بولماماش. کواسنیکوف حسن نامنده بر همتلی مسلمان مسجدکه قارشی چاته‌ه برخرچونه آچمش. مسکین بیچاره‌نی، اول زمانڭ قاره گروهلری نیلر ایله شلته‌له‌مه‌مشلر.

چایخانه آچلسه، روسلرنڭ طراکتیری کبی بولوب آنده خاتونلرده کره‌چك ایمش، آراقی‌ده صاتلاچق ایمش، قارتاده اوینالاچق ایمش. (های، هوی، آی وای!) مسکین مرحوم بیچاره، ظالملرنڭ غیبتلرینه صبر وتحمل ایدوب آشینه دوام ایتمش. نادان دیوانه‌لرنڭ سوزلرینه قاراماش.

ایمدی ایللی یل اوزدی. حاضرده شهرمزده اون بیش یکرمی مسلمان چایخانه‌سی واردر. شول ایللی یل اچنده قایوسینه برخاتون کروب چای اچدی ایکان. قایوسنده خمر اچوب کارتا اویناديلر ایکان؟

بلکه‌بالعکس، چایخانه‌لر آچلووی قزان خلقینڭ نمازغه دوامینه سبب اولدی. انصافلی مسلمانلرنی طراکتیرگه کرودن منع قیلدی.

ایمدی اگرده جمعیت شرقیه‌ده آچلوب بر قرائتخانه اولسه، اوز چلینلرینی اچملکدن فشحیاتدن طیسه، هر کون یا هر هفته کتاب وگازیته اوقوب یاکه درس ولیکسیه طڭلاب معلومات آرتدرولرینه سبب بولسه، بز یمانلاوچیلر اویالمازمی؟ خیر بلور حال یوق. صوڭغره چلینلری کملر اولور؟ نی‌روشده اداره قیلورلر؟ شویله ایسه‌ده، یمانلارغه اول زمانده‌ده اولگروب اولماسمی ایدی؟

حاضردن تشنی گنه قایراب طورسه‌ق، یاراماسمی؟

بایلرمزنڭ وعده‌لری

ایکی یلدن زیاده‌رك بولا تورغاندر.

قزان جمعیة خیریهٔ اسلامیه‌سی طرفندن صوکونتی‌ده فقیر ویتیم مسلمان بالالری تربیه ایدلمك اوچون پریبوط هم مسلمانچه وروسچه اوقوله تورغان مکتب آچلغان ایدی. مذکور پریبوط ومکتب همیشه دوام ایدوب فائده‌لری مشاهده ایدلمکده‌در. شول پریبوطنی رسماً آچقان وقتده دعا وفاتحه مجلسنده شهرمزنڭ اغنیاءسی کوبسی حاضر اولوب شول مجلسده بایلرمزدن یدی سکز کمسه بعضسی برار بالانی وبعضلری ایکی شار بالانی شرل پریوطده تربیه ایله‌مك اوچون (بر بالانڭ بر یل‌لق تربیه‌سی اوچون آلتمش صوم تنکه‌دن) آقچه بیرورگه وعده ایتکانلر ایدی هم هر قایوسی‌نڭ وعده‌لری اسملری ایله هم مقدار اعانه‌لری ایله جمعیة خیریه‌نڭ اوزغان یلغی حساب نامه‌سینه باصولغان ایدی.

اوشبو وعده ایتکان کشی‌لردن فقط ایکی‌سی بره‌ر بالانڭ بر یل‌لق تربیه‌سی اوچون آلتمشار صوم بیرگان‌لر باشقه‌لری اوشبو وقتغه‌چه بر تین بیرگان‌لری یوق.

حاضرده مذکور پریبوط اعانه‌گه بیك محتاج خصوصا اوشبو یل مذکور وعده‌لرگه اعتماد ایله ایکی اوچ بالا آرتق آلنغان‌لقدن جمعیة خیریه‌نڭ اداره اعضالری صوڭغی مجلس‌لرنده اوشبو خصوصده مذاکره ایدوب عاقبت مذکور وعده ایتکان بایلرغه باروب وعده‌لرینی ایسلرینه توشروب وعده‌گه وفا ایتولرینی التماس قیلورغه ابراهیم آبظی تیریغولف ایله اوشبو کمینه‌گه قوشدیلر ایکنچی کون ایرته بر له ابراهیم افندی هم اوشبو فقیر مذکور وعده ایالرینه باروب ذمّه‌مزگه آلغان خدمتنی ادا ایله‌دك لکن ایتورلك ثمره کورنمه‌دی وعده ایتکوچی‌لردن فقط ایکی‌سی وعده‌لرنده تورماقچی بولدیلر برسی اوّلده آنده یخشی اوقوتمیلر ایکان دیوب سوزله‌سه‌ده اول خصوصده سوزی توغری توگل‌لکی بیان ایدلگاچ یخشی بیرورمن دیوب بیرمکچی بولدی ایکنچی‌سی اگر صدقهٔ واجبه‌دن کیتارلك بولسه بیرورمن دیدی. باشقه‌لری وعده‌گه وفا ایتودن آتکازات ایتدیلر برسی اول اش‌که ئلله نیچه یل بولغان ایمدی آنڭا هیچ کیم آقچه بیرمایدر دیدی. آننڭ فکرنچه وعده ایتکانگه ئلله نیچه یل بولغاچ وعده‌ده تورماسه‌ده یاری ایکان گویا که بز آلاردان اوزمز اوچون آقچه صوراغان شکللی بزگه آچولانماقچی بولدیلر باشده اوزلری وعده ایتماسکه کیره‌ك ایدی. آلارنی هیچ کیم کوچله‌گان یوق اوز اختیارلری ایله اوزلری وعده ایتکانلر. برسینه: «وعده دیگان نرسه کشی‌نڭ اوستونده بورچ؛ سز اوزنگز ایزگو سفرگه نیت ایتکان‌سز شول مبارك سفرگه چقودان الك اوشبو وعده‌ڭزگه وفا قیلساڭز بورچڭزنی ادا ایتساڭز یخشی بولور ایدی» دیگانمزدن صوڭ نی ایتورگه بلماینچه قاوشاغاندان مین وعده قیلغانم یوق فقط شولای ایتارمز دیگان سوزم گنه بولدی اول اش اوزی ئلله قایچانغی اش دیدی هم بزنی بر دشمان‌نی اوزاتقان کبی آچو ایله اوزاتدی. نفسنی جیڭوب بیره آلورلق بولماغاچ اوّلده وعده قیلماسقه‌تیوش ایدی بو افندی‌لر وعده‌نی هیچ نرسه دیب بلمیلر ایکان. باشده وعده قیلغاچ آتکازات ایتو هیچده انصاف ومروتدن توگلدر. آلارنڭ دولتلرینه قاراغانده آلتمش صوم آقچه هیچ نرسه‌توگل فقط آزغنه همت کیره‌ك. جمعیت خیریه اوشبو وعده‌لرگه‌اشانوب اش قیلغان. بزنڭ هر توغریده اشلریمز شولای. اشنی باشلاغانده سوزلاوچی هم عقل بیروچی‌لر کوب طابولا، لکن اش آقچه‌غه کیلوب یتکاچ توقتالوب قالادر.

جمعیة خیریه اداره‌سی اعضاسندن

صادق الایمانقلی

قرغز ادبیاتی.

قزانده هر سنه قرغز وقزاق تلنده یکرمی اوتوز تورلی کویلی کتابلر (اولاڭلر) اونار مڭلەب باصلمقده‌در. بوکتابلر قزاق آراسنده بیك لذت ایله اوقولمقده ایمش. اوّلده کوڭلدن کویله‌وچی قزاق شاعرلری‌اورنینه حاضرده اوشبو کتابلر قائم اولمشدر. ترکی طانی طورغان بر بالا بولغان چاتر وخانه‌لرنڭ هر برنده کیچه‌لرده منظوم کتابلر اوقولغانی ایشتله‌در. بوکویلی کتابلرنڭ موضوعلری اهمیتسز صوغش وبهادرلقلردن یاکه عشق ومحبتدن عبارت ایسه‌ده، دیباجه‌لری دینی مناجات ایله طولیدر. شول سببدن بوکتابلر قزاق آراسنده اسلام دینینڭ برگووینه بیك کوب خدمتلر ایتدیلر. شونڭ اوچوندرکه میسیونیرلر بوکتابلرنڭ طارالووینه بیك قایغردیلر. بونلرنڭ اورنینه روس حرفلری ایله باصلغان حکایه‌لر طاراتمقچی بولدیلر.

لکن بونلر اعتبارغه کره آلمادیلر. چونکه روس حرفینی طانیماغان قرغز بوحکایه‌لرنی اوقی آلمادی. روسچه بلگانلری بو حکایه‌لرگه اهمیت ویرمه‌دیلر.

عربی حرف ایله باصلغان شعرلرنی ایسه، هر بر قرغز بالاسی اوقی آلادر. وهر برقرغز آڭلیدر.

ایکی سنه‌مقدم بر علم‌حال کتابی قرغز تلینه ترجمه قیلنمش ایدی. بوندن مقصود قرغز آراسنده‌معلومات اسلامیه‌نی‌نشر وتعمیم ایدی.

لکن بو ترجمه قرغز آراسنده آرتق اعتبارغه کره آلمادی. قرغز طرفنده معلم اولان افندیلرنڭ سوزلرینه قاراغانده قرغزلر سبق

جمعیت مکیه (ام القری)

۱۳۱۶ سنهٔ هجریه‌ده حج اوچون دنیانڭ هر طرفندن جییلغان یکرمیدن آرتق، احوال عالمدن خبردار حاجیلر مکهٔ مکرمه شهرنده ذوالقعده‌نڭ اون بیشندن آخرینه قدر اون ایکی مرتبه مجلس یاساب بوتون یر یوزنڭ اولان مسلمانلرنڭ دین‌ودنیا جهتندن اولغان حاللری حقنده مذاکره قیلمشلر هم اوشبو مجلسلرده سویله‌شکان سوزلرینی وقیلغان قرارلرینی اوّلا مصرده نشر ایدلمکده اولان «المنار» مجله‌سنده صوڭره رساله صورتنده طبع قیلدرمشلر ایدی. بورساله‌ده دنیانڭ هر طرفنده اولان مسلمانلر اوّلگی هم صوڭغی زمانلرده نه‌روشده معیشت ایتولرندن کوب سوزلر سویله‌نمش. اوّللرده مسلمانلر بوتون دنیانی اوزلرینه مسخر ایته‌رلك درجه ترقی ایتوب‌ده، صوڭ زمانلرده اوزلری هرتورلی ملتلرگه اسیر وقول اولورلق روشده تنزل وتدنی‌لرندن اوزون اوزون بحثلر ایتلمش. هر ایکی حالنڭ سببلرینی تیکشروب مسلمانلرنڭ کیله‌چك زمانلری اوچون گوزل تدبیرلر ذکر ایتلمشدر. اسلام عالمندن وتووالی طرفده اولان مسلمانلرنڭ احوالندن خبردار اولمق اوچون گوزل بر اثردر. فقط بو رساله عرب تلینڭ بوکونلرده معتبر اولان ادبی شیوه‌سی اوزره تألیف ایدلدکندن بزنڭ روسیه مسلمانلرینڭ کوبسینه بوندن استفاده ایتوبیك مشکلدر. شول‌سببلی مذکور رساله‌نی روسیه‌ده اولان اهل‌اسلامنڭ کوبسی آڭلارلق روشده مختصراً قزان ترکیسینه ترجمه ایدوب «یولدز» ده متفرقه صورتنده طبع ونشر قیلو مناسب کورلدی.

مترجم ج. نصیب.

(برنچی مجلس)

برنچی مجلسلری ۱۳۱۶ نچی یل ذوالقعده‌نڭ ۱۶ نده اولوب جمعیتنڭ مجموع اعضاسی (چلینلری) یکرمی ایکی کشیدن عبارت اولمشدر. اعضالری مجلسکه کیلوب بر بری ایله طانشقاندن صوڭ سید فراتی طرفندن هر برینه اعضالرنڭ ترجمهٔ حالی، اسمی، مملکتی، مذهبی وخصوصی مزیتی یازلمش کاغدلر بیرلمشدر. جمعیت اعضالری علما ومعتبران اهل‌اسلامدن اوشبو افندیلردر: فراتی، شامی، قدسی، اسکندری، مصری، یمنی، بصری، مجدی، مدنی، ملی، توسی، فاسی، انگلیزی، رومی، کردی، تبریزی، تاتاری، قزانی، ترکی، افغانی، هندی، سندی، قتایی.

مجلس اعضالرینڭ هربری برآغزدن اوزلرینڭ حزب وپارتیه‌لرینڭ شعاری (لوزنگی) اولان «لانعبد الاالله» کلمه‌سینڭ مضمونینه عهد ایتکاندن صوڭ جمعیتنی تأسیس ایتوچی سیدفراتی جمله‌سینه خطاباً: «جمعیت اعضالرینڭ هر بری اعلاء کلمة الله اوچون جانینی فدا ایتمك لازم اولدیغی کبی‌هر بری ایکنچی‌لرینه امانتی واشانووی حقنده الله تعالی‌گه عهدویمین ایتمك تییشلیدر. اوشبولرنی قبول ایتمه‌گان کیمسه بزدن آیرلمالی! جمعیتمزه مداخله‌ایتمه‌مه‌لی» دیمش. اعضالرنڭ هر بری‌سیدفراتینڭ تکلفینی قبول ایدوب عهدویمین ایتدکدن صوڭره آرالرندن جمعیتکه بر رئیس وبر سرکاتب (سیکریتار) صایلاولرینی رجا ایتمش. حالبوکه اعضالرنڭ بر بری‌ایله طانشولری بیك یاڭا ایدی. بومنصبلرغه قایوسینڭ مستحق ایدکنی همان بلمیلر ایدی. شول سببدن ایڭ اول علامهٔ مصری اوز طاوشینی سیدفراتی‌غه بیرمش بوڭا ایه‌روب باشقه‌لری‌ده. مذکور سیدنی انتخاب‌مسئله‌سنه اوز طرفلرندن‌وکیل ایتمشلر. فراتی‌ده، ریاستکه استاذمکی‌نی اختیار ایدوب

ودرس کتابلری اوز تلمزچه بولماسون کتابچه بولسون دیلر ایمش. کتابچه‌دن مراد لاری قزان تلیدر. دیمك‌که قرغزلر اوز شعرلرینی اوزلر نچه استعمال قیلسه‌لرده‌مکتب ودرس کتابلرینك قزانچه بولووینی استیلر. بوحال قزان ترکیسی اوچون الوغ برشرفدر.

اسلام‌عالمندن.

قرآن ترجمه‌سی.

کافکازده گروزین علماسی کلام شریفنی گرجی تلینه ترجمه قیلوب طبع ونشر قیلمشلر. ارشاد گازیته‌سی بوحالدن بیك ممنون اولمش: «گروزینلر اوّلده‌ده مسلمانلر ایله دوست ایدیلر. ارمنلر کبی جان دشمانی توگل ایدیلر. قرآن کریمی ترجمه قیلولری‌ده اهل اسلامغه محبت علامتیدر. حقائق اسلامیه دن خبردار بولولری شاید ضرر ایتمز.» دییور. گروزینلر اوزلری پراۋسلاونیدرلر.

خارجی خبرلر.

ترکیه

بوندن بر ایکی کون مقدمده استامبولده ارمنی محله‌سنده ارمنیلر زیارتی طرفندن خلق آراسینه بر بومبا طاشلانوب بیك قوّتلی طاوش ایله شارطلامشدر. تیره یاغنده‌غی یورطلرنك ترزه‌لری واطلوب دیۋیزیه کاماندیری عثمان پاشا ایله یاشرن پالیتسه مأمورلرندن بریسی بیگلچه وبر ارمنی آغر صورتده جراحتله‌نمشلر بومبانی طاشلاوچی‌ده شول مجروح ارمنی بولورغه کیرك دیلر.

ترکیه ویمن.

عربستاننك کون طرفنده یمن ولایتی اچنده ایکی‌اوچ یلدن بیرلی یمن قبیله‌لری طرفندن ترکیه عسکرینه قارشی طورلدیغی گازیته‌لرده کوب یازلش ایدی.

صوڭغی معلوماتقه نظراً بوقبیله‌نك رئیسی (شیخ حمیدالدین) اسملی بر ایشان ایمش.

باش قالالری (شهر) اسملی برکچکنه قلعه ایمش. بوکونلرده حضرت سلطان شیخ حمیدالدینه مکه شریفینیك یاقنلرندن شریف حمزه‌افندی ریاستنده ایلچیلر یوللامش‌ایدی حمیدالدین ایلچیلرنی شهر اچینه قبول ایتمه‌مش؛ هدیه‌لرینی قبول ایتمش: «یمن‌ولایتینه مینی خان ایتوب قویسه، هریلده برمقدار دان‌تولەمك شرطی‌ایله سلطانغه‌تابع بولاچقمن» دیب جواب بیرمش.

ایلچیلر شیخ افندینی استانبولغه سلطان حضورینه مهمان‌ایتوب دعوت‌قیلمشلر ایکان. قبول ایتمه‌مش. بلکه اوغللرمدن برسینی یوللارم دیمش هرنه ایسه، بوواقعه‌دن یمن فتنه‌سینك برآز باصلاچغی آڭلاشلادر،

شاید بارا طورغاچ هر ایکی طرف صلح شرطلرینی قبول ایدرلر.

یاپونیه.

یاپونیه عسکرینی وصوغش اسبابینی آرتدردیغی تکرار یازلدی.

ارشادنك خبرینه نظراً فرانسوز گازیته‌لرندن برسی بو خصوصده اوشبو سوزلرنی یازا ایمش:

«یاپونیه‌نك بوقدر حاضرله‌نووینك سببی هیچ کمگه معلوم توگلدر. اما اوزی معلوم ومعین برمقصود اوچون حاضرله‌نووندە‌شبهه یوقدر. بوحال‌باشقه‌لرغه‌قاراغانده فرانسوزلر اوچون بیك خوفلیدر. آخری یاپونیه بزنك هندو کیتایده‌غی ییرلرمزنی آلماقچی بولا طورغاندر. چونکه بوییرلر (یعنی کوخینخین وآننام) ییرلری یاپونیه اوچون بیك‌کیره‌کلی ییرلردر. بونده‌غی خلقنك دینلری‌ده یاپونیه دینی ایله بردر. آرالرنده سودا مناسبتی‌ده واردر. اگرده الکدن آگاه طورماسه، روسیه باشینه کیلگان بلا بزنك باشقه‌ده کیله‌چکدر. یاپونیه‌نك‌مسلمانلرغه کورسه‌تکان دوستلغی‌ده یاشرون برپالتیکه‌اوچون بولمق کیره‌ك»

فاس‌وجزائر.

ترك گازیته‌سی فرانسیه گازیته‌لرندن نقل‌قیلوب‌یازووینه‌قاراغانده‌جزائر مسلمانلری آراسنده فرانسیه خلافینه حرکت بیك کوبه‌یمشدر. بوحرکتکه فاس عربلری‌سبب بولالر ایمش. فاس خلقی عموما فرانسیه‌غه دشمان اولمشلر. بوآیلرده‌فتنه‌رمضان‌حرمتینه کیچکدرلمش. رمضان چققاچ فاس طرفندن جزائرده‌گی‌فرانسوز چیگینه کروب‌ایکی‌آراده تورلی فتنه‌لر چغونی کوته‌لر.

فرانسیه گازیته‌لری بوحالنی مصر مسلمانلرینك‌اتحاد اسلام فکری طاراتووندن کوره‌لر. بعضلری گیرمانیه فاسنی یاقلاو سببلی فاس مسلمانلری قوتوردی دیلر (ایخودوپاری) گازیته‌سی«فرانسیه‌فاس ایله صوغشوب اوزینك قوّت وغیرتینی کورسه‌تمك کیره‌ك» دییور ایمش.

هرنه قدر کچکنه ایسه‌ده، بوواقعه بر زمان بالفعل واقع اولاچق الوغ بر غوغا ونزاعنك باشیدر.

داخلی خبرلر

◆◆ دوماغه صایلاو وقتلرنده اون‌یدنچی اوکته‌بر پارتیه‌سینك اشلری برآز آلغه‌کیتکا‌نلگی کورلسه، مذکورپارتیه‌نك رئیسلرندن آ. ای. گوچکوفنی باش وزیرایتوب تعیین قیلونی‌مأمورلرآراسنده‌سویله‌نمکده‌در.

◆◆ یهودیلرنك حقوقلرینی آرتدرو مسئله‌سی بوکونلرده تمام حل قیلنمشدر. تیزکوندن بلکه تصدیق ایدلوب اعلانده قیلنور. یاڭاقانون بوینچه یهودیلرگه‌همیشه اوزلرینك اقامت قیلمقده اولان ییرلرندن چقماینچه فقط شول محل اقامتلری اولان ییرلرنده اورنلاشورغه هم ییرلرنی اجاره‌گه آلورغه رخصت ایدله‌چکدر. (ب. ق)

◆◆ «تاۋاریش» گازیته‌سینك کورسه‌تکان حسابی بوینچه بوهفته اچنده یکرمی سکز آدمگه‌قتل‌جزاسی ایله‌حکم ایدلمشدر. بوجزابرله برنچی نویابرگه‌قدرمحکوم بولغان کشیلرنك مجموعسی ۳۳۸ آدمدر.

◆◆ بوندن برایکی هفته‌مقدمده پتربورغده نیفسکی اوارمنده‌غی اون ایکی نومرولی یورطده، «حریت‌خلق» پارتیه‌سی‌طرفداری بولغان استودینتلر جیولوب برجمعیت یاصامشلر. شول وقتده آڭسزدن پالیتسه کیلوب کروب استودینلرنك همه‌سینی‌جیوب پالیتسه اداره‌سینه آلوب کیتمش.

پالیتسه اداره‌سنده هربرسینك اسملرینی یازوب آلوب گرادونا چالنیکنك امری ایله هربوسینه یکرمی بش‌صوم اشتراف‌صالمشلر. استودینلر اوّلا اشترافنی توله‌مشلر. صوڭره آرالرندن بریسی بوتون‌ایبدشلری‌اسمندن گرادونا چالنیککه زایاۋلینیه بیروب اشترافلرینی کیری قایتاروب بیرووینی اوتنمش. زایاۋلینیه‌سنده گرادوناچالنیکنك بواشی شدتلی محافظه حالتنده‌دگل حتی فوق العاده محافظه حالنده‌ده زاکونغه خلاف ایکانلگینی، اگرده گرادوناچالنیك آشکاره صورتده زاکونغه خلاف اش اشله‌ونی‌تله‌مسه قایتاروب بیروچیلگی لازم ایکانلکنی اعلان قیلمش.

گرادوناچالنیکده اوزینك قیلغان حکمینی بوزوب‌توله‌گان‌اشترافلرینی‌کیری‌قایتاروب آلولرینی استودینتلرگه خبربیرمشدر.

◆◆ زندانلر نظارتی بوکونلرده سیاسی معیوبلرنك زندانلردن هرییرده بیك‌کوب قاچولرندن عاجزبولغاچ بوندن قوتلواوچون یاڭا برعلاج کشف ایتمشدرکه اول علاجده اوشبودر: اگرزندان‌دن برکشی قاچسه زندان‌قاراولچیلری (کانۋویلر) بولیۋوی صودقه بیرله چکلردر.

◆◆ یاصلاوآلدی جیونلرینه‌مأمورلرطرفندن نویه برنك یکرمیلرنده گنه رخصت بیرله باشلا یاچقدر.

اما جیونلرغه صایلاوچی بولماغان چیت کشیلر قاتوشماسون اوچون‌جمعیتکه‌کروچی کشیلرنی‌صایلاوچیلر فهرستندن‌قاراب‌تفتیش ایدوبکنه کرتله‌چکلردر.

◆◆ باش وزیرکیله‌چك صایلاولر حقنده‌گی داکلادینی حاضرلب قویمشدر. بوداکلادنی حاضرله‌واوچون‌اطرافدن تیلیگرام ایله‌صوراب آلونغان معلوماتلرغه قاراغانده بویل صایلاو چیلرفهرستینه داخل بولغان کشیلر اوزغان یلنك صایلاوچیلرینك بیشدن برسی قدرگنه اولمشدر. بوحساب هیچ برسببینی کورسه تماینچه گنه داکلادقه درج ایدلمشدر. آزبولووینك‌سببی‌سینادنك صایلاوقانونلرینه شرح باغلاوندن ناشی‌ایکانلگی هیچ‌اعتبارغه آلنمامشدر.

◆◆ گرچه بیك تمام اولماسه‌ده تخمینی حسابلرغه قاراغانده بوسنه سنته‌بر آینده مملکتنك یوزتوقسان دورت میلیون‌صوم وارداتی اولمشدرکه اوزغان‌یلغی بووقتقه نسبةیدی میلیون صوم قدرآرتقدر.

بویل‌نك توقز آیی اچنده مملکتنك وارداتی برمیلیارد آلتی یوزسکز میلیون‌صوم مقدارنده اولمشدر. بوسنه‌نك وارداتی اوزغان یلنك وارداتندن یوزیکرمی بیش میلیون صوم آرتقدر.

◆◆ اشچیلری دیریکتورلرینه اعتبارایتمد-کلرندن هم فابریکده‌گی‌پاڑار اداره‌سینی

کتابت ویازوخدمتینی اوزی التزام ایتمش. اوشبوروشچه جمعیتلری‌تأسیس ایدلوب‌مذاکره گه باشلاملر. رئیس افندی‌افتتاح خطبه‌سینی اوشبو مضموننده اوقومش: الحمدلله عالم‌السر والنجوی... امابعد افندیلر، برادرمز سیدفراتینك فوق العاده اجتهادی سایه‌سنده تورلیمز دنیانك تورلی طرفندن جییلوب بوجمعیتمزنی تأسس ایتدك. سزنك غیرت وحمیت طامرلرگزنی حرکتکه کیتره‌چك سوزلرنی سویله‌رکه حاجت کورمدکم کبی بوجییلومزنك سببلرینی ذکر ایته‌رگه‌ده لزوم یوقدر. فقط فسقالق ایله‌گنه اولسه‌ده، مسئله‌نك تأریخی حقنده سوز سویله‌مکنی مناسب کوره‌من. شویله‌که مسلمانلر هجرتنك اولگی اوچ عصرنده فوق العاده ترقیده ایدیلر. بحرمحیط اطلاسیدن قتای حدودینه امید بورنندن یدنچی اقلیمگه قدر اولان ایرکن برمیدانده تله‌گانلرنچه حکم‌لرینی یورتدیلر. جبر وظلم ایله‌دگل اخلاق حسنه، علوم ومعارف سببلی بوتون دنیانی اوزلرینه مسخر ایتدیلر

فقط بوسعادت زمانلری اوزاق یاشه‌مه‌دی. مسلمانلر آراسنده عکس الحرکة میدان آلوب تنزل وتدنیگه یوز طوتدیلر.

بوقاره زمانلر منك یل بلکه آرتغراق مسلمانلر اوستنده حکم سوردی بوقدراوزاق برزمانده دین اسلامنك عزت وشرفینی حفظ وحمایه ایتکان نرسه، مسلمانلر دگل، بلکه‌باشقه‌ملتلرنك هرخصوصده مسلمانلردن توبه‌نلگی ایله دین مبین اسلامنك اساس ونیگزینك محکملگی وصافلغی اولدی. اما بو گوزل حاللر دوام ایتمه‌دی. مسائل دینیه آراسینه ایسکیدن قالما مجوسیلك عرف وعادتلری قاتشوب مسلمانلر شول بوزوق عادتلرگه اسیر اولدیلر. فائده‌لی علملرنی تحصیل ایتمس اولدیلر. حیات وبقانزاعلرنده فائده بیره‌چك علملردن تماما غافل اولدیلر. اول مبارك علملرنی فائده‌سز ظن ایتدیلر. آنلرنی اوقو حرام دییوب برحکم چغاردیلر. منك‌یل مقدم بوعلملرنی یاورو‌پالیلر مسلمانلرغه خاص دییوب گمان ایتدکلری کبی، بیش یوزیل‌صوڭ عین سوزنی مسلمانلر سویلی باشلادی. آنلر ایله اشتغال ایتکان آدمنی تکفیر ایتدیلر. فاسق وملعون‌دیدیلر. علم ومعرفت دییوب یورگان نرسه‌لری، برمسئله‌گه قرق تورلی تردید واختلافلر ذکر ایدوب بربری‌ایله نزاعلاشو اولدی. اوقوغان‌واوقوتقان نرسه‌لری صرف خیالدن عبارت اولوب قالدی. طوتقان سیاستلری بربری آراسینه نزاع صالودن باشقه نتیجه ویرمه‌دی. خلاصه: اسلام عالمی ایسك دهشتلی توبسز ویاغاسز خیالات ونزاع دریاسی اولدی. بوحاللر مسلمانلر اوچون حسابسز ضررلی اولدیغندن باشقه‌لر بوندن استفاده ایتدیلر. مسلمانلرده اولان علوم ومعارف، هنر وصنایعنی اوزلرینه آلوب مسلمانلر ضررینه استعمال ایتدیلر. کوب شهر وملکتلرنی اهل اسلام قولندین آلدیلر. اوزلرینی اسیر ایتدیلر. دینی وملی اشلرینه تعرض ایتدیلر. ییر یوزنده مسلمان اسمنی بتوروگه اجتهاد ایتدیلر. ممالك اسلامیه‌نك هرطرفینه ضعیفلك کیلدی. بووقتده‌مسلمانلر شول‌قدر یوقلامشلر ایدی‌که بوتورتو وسانچولرگنه آنلرنی اویغاتا آلمادی. باشقه‌لر ممالك اسلامیه‌نی طالاب‌بترگاندن‌صوڭ اسلامنك قلبی منزلنده اولان جزیرة العرب حقنده قورقنچلی خبرلر چغا باشلادی.

آخری وار ج. نصیب

Лито-Типографія И. Н. Харитонова. Казань.
Редакторъ-издатель Ахметъ Ивановичъ Максудовъ.

جبرله‌دکلرندن، لودز شهرنده‌گی پازنانسکی فابریکینك اداره‌سی، فابریکانتلر سایوزینك مصلحت کوروی بوینچه ٢٣ نویه‌برده فابریکه سینی یاباچغینی اشچیلرینه اعلان ایتمش. بو فابریکه‌ده بیدی‌مك قدر اشچی اشلمکده‌در. اشچیلرنك اتفاقی بایلر اوچون ضررلی اولدیغی کبی فابریکانتلرنك اتفاقیده اشچیلر اوچون بیك فائده‌لی دگلدر.

•• پالیتسه دیپارتامینتی اوزیك قول آستنده‌غی اداره‌لرینه اوشبو مفهومده بر سیر کولر تاراتمشدر: «یاشرون پارتیه کشیلرینك عسکر بیروگه قارشی طورودن قایتقانلقلری بلکه آندای قارشی طوروغه قاراغانده اختلالچی فرقه‌لرندن کوبرك عسکر بیربده شول عسکرلککه یاکا آلونغان کشیلر واسطه‌سی ایله عسکرلر آراسنده فتنه فکرلرینی کوبرك طاراتونی معقول کورگانلکلری ایشدلمکده‌در. شونلقدن بواشکه مخصوص فکرلر صرف ایدوب ژاندارملر واسطه‌سی ایله آنلرنك حاللرینی تفتیش ایده‌رك، اشانچسز بولغانلرینی ناچالنیکلرینه بلگرتو طریقی ایله بونلردن احتراز لازمدر» آخرنده دیریکتور طروسیڤیچنك امضاسی.

•• اوزغان هفته اچنده ٤٠٧٣٩٢ صوم آقچه طالانمشدر. واق‌تویه‌ك طالانولر بوحسابده اعتبارغه آلنمامشدر.

•• داخلیه وزیرینك معینی گورکونك آلمقده اولان وظیفه‌سینك کوبلکی مملکت کانترولینك دقتینی جلب ایتمشدر. گورکو وزیر معینی بولغانلغی اوچون اون ایکی‌مك صوم، ناگراداولرق بش‌مك صوم، پروداڤولستڤیننی صومادن ایکی‌مك صوم پولشه مملکتندن ایکی‌مك صوم، مجموعسی یکرمی برمك صوم وظیفه آلمقده ایکان. بونك اوستینه فاتیر وآط خزینه‌دندر. بوروشدن بونك وظیفه‌سینك معارف، عدلیه‌هم بیرلر وزیرلرینه قاراغانده‌ده آرتق وظیفه آلغانلغی کورینه‌در.

•• داخلیه وزیری مینسکی گوبیرناسنده‌غی کره‌ستیانلرنك «سیناتنك چغارغان بیاناتی نسخ ایدلسه ایدی» دیب پریگاوار جیوب بو دکلرندن خبر آلمش. هم خبرنی آلغاچده «بوندای قوتورتولرنی تمام طامرندن بتورگه» گوبیرناتورغه تیلیغرام برله امر ایتمشدر.

•• پالتاوا شهرنده تونله برله قاراقلر طرویتسکی چیرکاوینه کروب یکرمی مك صوم مقدارنده آقچه وقیمتلی نرسه‌لرینی آلوب چقمشلر.

•• تفلیس تیره‌سنده شاروپان اسملی بر استانسه یاننده پوچطه طالانمشدر. طالاوچیلر پویزدنی طوقتاتوب واگونلرغه آطاباشلامشلر. قورقودن خلق بولغانا باشلاغاچ پوچطه واگونینه کروب یکرمی مك صوم مقدارنده بار آقچه‌نی آلوب چغوب یوغالمشلر. اولگان هم جراحتلنگان کشیلرده بار.

•• خارکوف — نیکولایفسکی تیمر یولنده «ازنامینکه» استانسه‌سنده طاوار پویزدینك واگوندن ایکی یاشچك ریڤالویرلر هم پاترونلر اوغرلانمشدر.

•• گازیته‌مزنك اوزغان نسخه‌سنده تیفلیسنده گینیرال گولوشچاپوفقه ایکی مرتبه ریڤالویر برله آطولوب یاشندن اوله‌رلك صورتده جراحتله‌نگانلگی یازلغان ایدی. بو کون کیلگان خبرلردن گینیرالنك جراحتی اول قدر اوله‌رلك درجه‌ده توگل ایکانلگی بلکه کیفینك یخشی ایکانلگی کورلدی.

•• غیر معین بر وقتقه قدر بوتون روسیه‌ده‌گی پوچطه خانه‌لرده بهالی آچق پاکیتلرنی هم آقچه‌لی خطلرنی قبول ایتمسکه داخلیه وزارتینك پوچطه قسمی طرفندن جمیع پوچطه خانه‌لرگه فرمان طاراتلمشدر. چیت مملکتکه کیده‌چك پاکیتلر اولگیچه مقبولدر هم مملکت داخلنده هربریسی بش‌مك صومغه قدر پیر اواد قبول ایدله چکدر.

قزان خبرلری

جمعیت خیریه فائده‌سینه لیکسیه

٢٠ نچی نویه‌برده جمعیت خیریه فائده‌سینه پریڤات داتسینت سیمولین جنابلری لیکسیه اوقوب حقوق توغریسنده معلومات بیره‌چکدر.

لیکسیه طڭلارغه کروچیلردن جیولغان آقچه جمعیت خیریه‌نك صوماسینه قوشیلاچقدر. لیگسیه جمعیت خیریه‌نك دار العاجزینی یورطنده کیچ یدی ساعتده باشلاناچقدر. بهاسی آیاق اوستنده تورغه ٢٥ تین اوطرغه ٥٠ تین اولاچقدر.

حقوقنك نیدن عبارت ایکانلگینی آرامزده بلموچیلرمز بیك سیره‌کدر. مجلسکه تشریف ایدوچی افندیلر لیکسیه‌گه کیلولری ایله بردن فائده‌لی معلوماتلر ایله مستفید اولاچقلر، ایکنچیدن جمعیت خیریه‌نك اشلرینك آلغه کیتوینه بیك زور یاردمچی اولمش اولاچقلردر. جمعیت خیریه‌مزنك اعانه صوماسی حاضرگی کونده بیك آز اولدغندن کوب وقتده مراجعت قیلغان فقیرلرنی کیری قایتاروب یبارورگه مجبور بولادر. اهل افکار واهل حمیت بولغان آدملرنك بو مجلسدن محروم قالولری هیچ لایق دگلدر.

دوماغه صایلاولر حقنده.

ایز بیراتیللرنك فهرستی اعلان ایدلمگه باشلاندی.

١٢٥ نچی نومر «کازانسکی گوبیرنسکی ڤیدمست» گازیته‌سنده، قزان اویازنده‌گی بیر خوجه‌سی بولغان ایز بیراتیللرنك اسملری یازلمشدر. بوسنه‌ده قزان اویه‌زندن صایلاوغه قاتوشورغه حقلری بولغان بیر خوجه‌لری مجموعسی ١٤٨ کشیدر. اگرده سینات طرفندن صایلاو نظامینه شرحلر باغلانماغان بولسه کره‌ستیان بانکه‌سی واسطه‌سی ایله بیر آلغان کره‌ستیانلرده بیر خوجه‌لرینك صایلاولرینه قاتوشوب مجموع ایز بیراتیللرنك اوچ یوز کشی بولورغه تیوش ایدی.

آچلرغه یاردم اوچون جمعیت

آچلرغه یاردم ایتو اوچون «بلغار» زالنده عبدالله ملا آپانای ریاستنده بر مجلس بولاچاغی گازیته‌مزنك اوزغان نسخه‌سنده یازلمش ایدی. اون برنچی نویه‌برده کیچ بو مجلس آچولوب بوسنه آچلق ذاتی قوتلیلگی ویاردمنك کیرکلگی وبو اشکه قزان مسلمانلرینکده اقدام قیلولرینك لازم ایکانلگی سویله‌نب، بو حقده بوندن مقدم صایلانغان کامیسیه‌نك اشلرینی مجلسکه عرض ایدلدی، اجتهاد ایتوچی بولغانده اون مك صوم قدر آقچه‌نی بیك تیز کوندن جیو ممکن بولغانلغی سوداگیرلر طرفندن بیان ایدلدی.

مذکور اشلرنی وجودکه چغارو اوچون توبه‌نده اسملری یازلغان اون دورت کشیدن مرکب بر کامیتیت صایلاندی.

کامیتیت اعضالری اوشبو کشیلردر: صادق علکایف، احمدجان سیداشف، ملا عبدالله آپانای، محمدجان یاخود عزیزجان علییف، برهان شرف. اسماعیل اوتامیشف، احمدگری اجیمف، عین الدین مؤمنف، وفا عین اللین، عبدالمن کازانسکی، مفتاح الدین عبدالمنف، اسماعیل رحمتوللین، ادریس حمیدی، امین مصطافین.

اوللرده‌غی احتیاجنی قاراب تفتیش ایدوب یورو اوچون ده آدملر تعیین ایدلدی. کامیتیت تیز کوندن اشکه باشلاسه کیره‌ك.

یاڭا مطبعه

١٣ نچی نویه‌برده کوندز ساعت ایکیده قرائت قرآن ودعا بعدنده برادران شرف وکامپانیه‌لرینك مسلمانچه یاڭا مطبعه‌لری آچلدی. حاضرده بو مطبعه قزانمزده ایکنچی مسلمان مطبعه‌سیدر. قزانده مسلمانچه حرفلر ایله کتابلر طبع ایدله باشلاوینه بویل یوزده دورت یل اولمشدر. اوزغان بر عصر اچنده اسلام مطبوعاتی بیك آز ترقی ایتمش ایدی. اولده حرفلر ناچار هم طبع ایدلگان کتاب ورساله‌لرده طبعینك گوزللگی جهتندن باشقه‌لرغه نسبة بیك آرتده ایدی. یاڭا برادرلرمز بو خصوصلرده اجتهادلرینی صرف ایدوب مطبوعات اشینی یولغه قویارغه طروشسه‌لر گوزل اولور ایدی.

جوابلر.

مدرسین کرامدن ملا عبدالله بوبی جنابلرینه: «حاضرده یولدز گازیته روشنده نشر قیلناچغندن فنی رساله‌ڭز درج قیلنمایه‌چقدر. آیروچه بر کتاب روشنده طبع قیلنسه، گوزل اولور ایدی. رساله‌ڭزنك مندرجاتی گوزل عباره‌سی آچقدر.»

پترپاول شهرنده اهل معارفدن ملا نیاز محمد سلیمانف جنابلرینه: «منیمونیکه (قوهٔ حافظه‌نی قوّتله‌و) حقنده یازلمش مقاله‌ڭز بیك اوزون اولماسه، یولدزنك بولك قسمنده درج اولنور.»

ماسساژیستکه = صلاوچی، صالاڤیوڤا.

ماسساژ یعنی صلاو ایله دوالانو لازم بولغان کشیلرنی طب وتشریح فنلرینه موافق روشده صلاب دوا قیلامن. بونك اوچون قزاندن چیتکه باروب طورونی‌ده قبول ایته‌من

آدریس اوشبو:
Нижне-Федоровская ул. д. Брадецкаго кв. Ливитовой

اوّلده روس لسانی معلمی بولغان کشی شاکردلرگه روس لسانی تعلیم ایدرگه قبول ایده‌در.

زاسیپکین اورامنده لیسیچکین یورطنده بویانوڤی کڤاوتیرنده

اعلان و مراجعتنامه

(قریم مسلمان مطبوعات ونشریات شرکت مساهمه‌سی) نامیله کفه شهرنده آشاغیده بیان ایدلمش شروط ومادّه‌لر اوزرینه بر شرکت تأسیس اولنیور.

شرطلری:

برنجی - بو شرکتی تأسیسدن مقصد: مکتبلر ایچون درس کتابلری، غزته‌لر، ژورناللر ودیکر فائده‌لی کتابلری طبع ونشرله مسلمانلرك مادی ومعنوی ترقیلرینه وتنویر افکارلرینه خدمت ایتمکدر.

ایکنچی - شرکتك اعضالغنه هر کم کیره بیلور.

اوچنجی - اعضالق حقی اولان بر پای (سهم) یوز (١٠٠) روبله‌در. فقط آرزو ایده‌نلر ایسته‌دیکلری مقدارده پای آلا بیلورلر.

دوردنجی - هر بر اعضا آلدیغی پایلرك مقدارنده صوته (رأیه) مالك اولدیغی کبی شرکتك کار و ضررنده دخی پایلرینك مقداری نسبتنده حصه یاب اولاجقدر.

بشنجی - شرکتك نظامنامه‌سنی (اوستاونی) ترتیب، - نه یولده ایش کوچوره جکنی تعیین - ایشلری کوچورمك ایچون بر هیئت اداره (پراوله‌نیه)، - کلیر ومصارفی تفتیش ومعاینه ایچون‌ده بر تفتیش هیئتی (ره‌ویزیونی کامیسیا) تعیین ایتمك ایچون شرکته اعضا یازیلانلر مقدمه بر طوپلاشوب عمومی اجتماعلرنده بونلری بالمشاوره قرار لاشدیره‌جقلر در.

شرکته اعضا یازلمایه ایسته‌ین ذوات کرام شهر کفه‌ده (فه‌ئودوسیه‌ده) رستم بك آخوندوفه لطفاً مراجعت بویورمالری مرجودر.

چویون یوللر کانتوری طرفندن بیرلگان ایسکی ناکلادنویلرنی طاشلاماڭز!

چونکه بو ناکلادنویلر بوینچه کیچگوب کیلگان طاوارلر اوچون آقچه توله‌نو ممکندر.

صلراتفده‌غی گ. پ. اوداچین هم کامپانیه سینك شرکتی کیچگوب کیلگان ماللر اوچون ناکلادنویلر بوینچه چویون یوللرندن اقچه توله‌تولرنی وبوندن باشقه چویون یولی کانتورلری ایله اولغان نزاعلرنی قارارغه اوستینه آلادر. ناکلادنویلر بوینچه آقچه توله‌نوده طاوار خوجه‌سندن هیچ برحق صورامایدر. بوندن ماعدا بو شرکت وقتی اوزغان ویکسللرنی صاتوب آلا، هر بر محکمه‌لرگه پراشینیه‌لر یازوب بیرولرگه واسطه بولا، ایمینیه‌لر، یورطلر صاتو وآلولرده یاردمچیلك قیلادر. پیتربورغده، مسکاوده، قزانده، راصطوف نادانوده، اورالسکیده، وولسکیده هم غیری شهرلرده بو شرکتنك آگینتلری باردر.

قزان آگینتی ڤوسکریسینسکی اورامده الکین یورطنده م؛ تاتاراسکی مغازه‌سنده

آدم

باصلوب چقدی صاتوله‌در (آدم) اسملی فنی رساله

بهاسی ٢٥ تین پوچته ایله ٣٠ تین مکتبلرگه وکتابچیلرغه بهاسی کیموتله‌در.

محررنك ادریسی: قزان، ادریس حمیدف.

Лито-Типографя И. Н. Харитонова. Казань.

Редакторъ-издатель Ахмедъ Низамовичъ Максудовъ.